

พืชน้ำนม ผูกมัดไปเลยดีไหม?

ก่อนจะตอบคำถามคาใจ เรามาทำความรู้จักพืชน้ำนมกันก่อนนะคะ

หน้าที่ของพืชน้ำนม

ชุดพืชน้ำนม มีหน้าที่ในการใช้กัด ตัด บดเคี้ยวอาหาร และยังมีบทบาทสำคัญอื่นๆอีกมากมาย ได้แก่ ช่วยในการออกเสียง, กระตุ้นการเจริญของฟันแท้ และกระดูกที่รองรับฟัน, คงพื้นที่ไว้ให้ฟันแท้ขึ้น และเพื่อความสวยงาม

ผลกระทบจากการสูญเสียพืชน้ำนม

หากพืชน้ำนมถูกถอนไปก่อนวัยที่ฟันควรจะหลุดตามธรรมชาติ อาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กได้ดังต่อไปนี้

1. พัฒนาการทางกาย : โดยเฉพาะการสูญเสียฟันหลัง อาจทำให้ความสามารถในการบดเคี้ยว การรับประทานอาหารของเด็กกลดน้อยลง ส่งผลให้ได้รับสารอาหารลดลง
2. พัฒนาการทางภาษา : การสูญเสียฟันหน้า ทำให้ความสามารถในการออกเสียงบางเสียง เช่น เสียง /ส/ ออกได้ไม่ชัดเจน
3. พัฒนาการทางจิตใจ : โดยเฉพาะในการสูญเสียฟันหน้า ที่มีผลเรื่องความสวยงาม อาจทำให้เด็กเกิดความรู้สึกไม่มั่นใจในตนเอง

นอกจากผลกระทบต่อพัฒนาการด้านต่างๆที่กล่าวมา ยังมีผลต่อบริเวณที่สูญเสียฟันไปโดยตรง เช่น มีผลต่อการกระตุ้นการเจริญของกระดูกที่รองรับฟันบริเวณนั้นๆ, ฟันซี่ใกล้เคียงเคลื่อนตัวจนเป็นช่องว่าง ไม่สวยงาม, หรือฟันซี่ใกล้เคียงล้มปิดช่องว่างฟันที่ถูกถอนไป อาจทำให้ฟันที่ขึ้นที่ขึ้นนั้นไม่เพียงพอ เกิดเป็นฟันแท้ซ้อนเก ฟันแท้ขึ้นผิดตำแหน่งหรือไม่สามารถขึ้นได้ในอนาคต

??...พืชน้ำนม รอปวดค่อยถอนไปเลยทีเดียวนะ “เดี๋ยว” ฟันแท้ก็ขึ้น...??

“เดี๋ยว” ฟันแท้ก็ขึ้นจริงหรือ??

อายุของพืชน้ำนม

ชุดพืชน้ำนมมีฟันทั้งหมด 20 ซี่ โดยที่ฟันในแต่ละตำแหน่งจะมีอายุการขึ้นและการหลุดที่แตกต่างกันไป ดังตารางแสดงอายุพืชน้ำนมด้านล่าง หรือหากจะลำดับอายุพืชน้ำนมให้เข้าใจได้ง่าย สามารถอธิบายคร่าวๆได้ว่า พืชน้ำนมซี่แรกจะเริ่มขึ้นในช่วงอายุ 6-12 เดือน และทยอยขึ้นเรื่อยๆจนครบ หรือใกล้ครบ 20 ซี่ เมื่อเด็กอายุครบ 2 ปี

การหลุดของฟันน้ำนมโดยธรรมชาตินั้นสัมพันธ์กับการขึ้นของฟันแท้ข้างใต้ของตำแหน่งฟันน้ำนมชิ้นนั้นๆ โดยที่ฟันน้ำนมจะเริ่มหลุดจากบริเวณด้านหน้าก่อน เมื่อเด็กเริ่มเข้าวัยประถม หรืออายุประมาณ 6-8 ปี ส่วนฟันหลังน้ำนมจะทยอยหลุดเมื่อเด็กอายุประมาณ 10-12 ปี

ฟันน้ำนม	ฟันขึ้น	ฟันหลุด
ฟันตัดด้านหน้า	6-12 เดือน	6-8 ปี
ฟันตัดด้านข้าง	9-16 เดือน	7-9 ปี
ฟันเขี้ยว	16-23 เดือน	9-12 ปี
ฟันกรามซี่ที่ 1	13-19 เดือน	10-12 ปี
ฟันกรามซี่ที่ 2	23-33 เดือน	10-12 ปี

8 เดือน

12 เดือน

18 เดือน

24 เดือน

ภาพประกอบลำดับการขึ้นของฟันน้ำนม

ดัดแปลงภาพจาก <https://www.playhousedentalkids.com/>

??...ฟันน้ำนม รอบปวดค่อยถอนไปเลยทีเดียว “เดียว” ฟันแท้ก็ขึ้น...?? “เดียว” ฟันแท้ก็ขึ้นจริงหรือ??

หากบุตรหลานของท่านอายุ 4 ขวบปวดบวมที่ฟันหลัง

ฟันหลังแท้ขึ้นอีกที่ตอนอายุ 10-12 ปีหากถอนไปฟันตำแหน่งนั้นจะหายไปนานถึง 6-8 ปี

ฟันน้ำนมผุ ถอนไปเลยดีไหม?

ฟันน้ำนมก็มีความสำคัญไม่แพ้ฟันแท้ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นสิ่งที่ดีที่สุดที่ผู้ปกครองทุกท่านทราบกันดีอยู่แล้ว คือการป้องกันดูแลให้ฟันน้ำนมของบุตรหลานแข็งแรง คงอยู่ และหลุดออกไปตามช่วงอายุที่เหมาะสม

แต่หากฟันน้ำนมเริ่มมีรอยผุแล้ว การรักษาเริ่มมีตั้งแต่การทำฟลูออไรด์ อุดฟัน ครอบฟัน รักษาโรคฟัน หรือถอนฟัน ขึ้นกับลักษณะ และความรุนแรงของรอยโรคฟันผุ จึงควรรีบพบทันตแพทย์ เพื่อตรวจและรักษาอย่างเหมาะสมและทัน่วงที่

หากปล่อยฟันผุไว้โดยไม่ได้รับการรักษาใดๆ จนฟันผุนั้นเป็นรุนแรงและลุกลามมาก อาจทำให้เด็กมีอาการปวด บวม รับประทานอาหารไม่ได้ นอนไม่หลับ และเรียนไม่รู้เรื่องได้ นอกจากนั้นอาจทำให้ไม่มีทางเลือกการรักษาอื่นๆนอกจากถอนฟัน

ข้อบ่งชี้ที่จะพิจารณาถอนฟันน้ำนม

1. ฟันผุ ได้แก่ ฟันผุที่มีลักษณะลุกลามจนไม่สามารถบูรณะฟันได้, ฟันผุที่ลุกลามไปถึงประสาทฟัน กระดูกโดยรอบ รากฟัน และเหงือก ที่ไม่สามารถทำการรักษาอื่นๆเพื่อจะเก็บฟันไว้ได้

2. ฟันที่ได้รับแรงกระแทกโดยตรงจากอุบัติเหตุ
3. ฟันโยก เช่น ฟันที่เหงือกและกระดูกครอบรากฟันอักเสบอย่างรุนแรง ฟันที่โก่งจะหลุดตามธรรมชาติ
4. มีฟันแท้ขึ้นซ้อนทับกับฟันน้ำนมที่ไม่โยก หรือโยกน้อย ยังไม่หลุดตามธรรมชาติ

5. ถอนเพื่อป้องกัน หรือแก้ไขการสบฟันที่ผิดปกติ
6. ถอนเพื่อการป้องกันการติดเชื้อ ในกรณีคนไข้เด็กมีโรคประจำตัวอื่นๆที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ
7. มีข้อจำกัดเรื่องค่าใช้จ่าย เนื่องจากทางเลือกการรักษา เช่นการรักษาครอบฟันน้ำนมและทำครอบฟันมีราคาที่สูง
8. ความประสงค์ของผู้ปกครองหรือเด็ก ด้วยเหตุผลอื่นๆ เช่น ข้อจำกัดในเรื่องเวลา และการเดินทางมารักษา

ดังนั้น จึงแนะนำให้ผู้ปกครองพาบุตรหลานของท่านมาตรวจฟันเป็นประจำทุก 3-6 เดือน (แล้วแต่ความเสี่ยงการเกิดฟันผุที่ประเมินโดยทันตแพทย์) ตั้งแต่ฟันน้ำนมซี่แรกขึ้น เพื่อการ “ป้องกัน” การเกิดฟันผุ ด้วยการตรวจและทาฟลูออไรด์ รวมถึงคุยปรึกษา รับคำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลบุตรหลานของท่านที่บ้านอย่างถูกต้องเหมาะสม และหากมีฟันผุจะได้ตรวจเจอและ “รักษา” ตั้งแต่ฟันผุระยะเริ่มต้น เพื่อหลีกเลี่ยงความจำเป็นที่จะต้องถอนฟันน้ำนมไปก่อนเวลาอันควร